

Шағын және орта кәсіпкерлік

Релиздің күні: 15.04.2024
Келесі релиздің күні: 15.07.2024

1. Негізгі тұстары

ШОК ұйымдық-құқықтық нысандар бөлінісінде

ШОК экономикалық қызмет түрлері бөлінісінде

2. ШОК-тің елдің экономикасына үлесі

3. Глоссарий

4. Әдіснамалық түсіндірмелер

5. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер

6. Пайдалы сілтемелер

1. Негізгі тұстары

2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша тіркелген ШОК субъектілерінің саны 2178,9 мың бірлікті құрады;

2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілерінің саны 2002,2 мың бірлікті құрады;

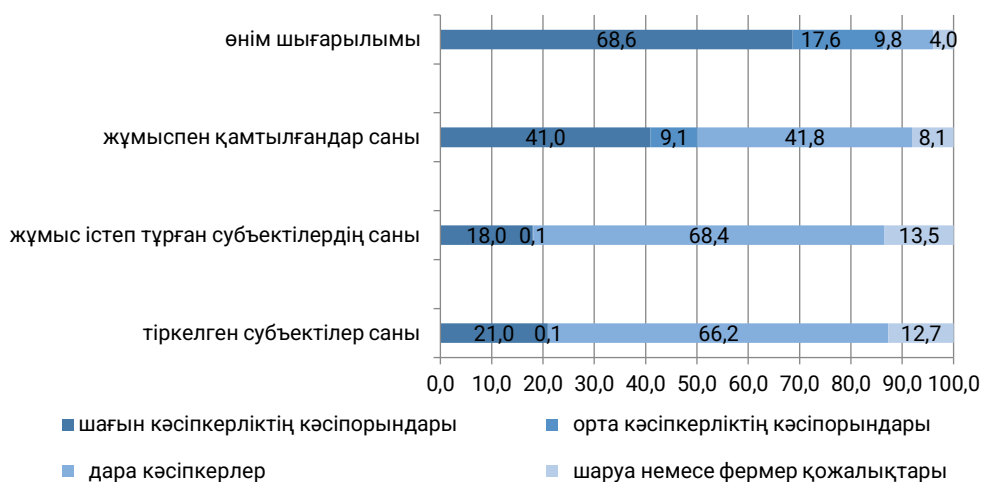
2024 жылғы 1 жағдай бойынша ШОК-та жұмыспен қамтылғандар саны 4326 мың адамды құрады;

2023 жылғы қаңтар-желтоқсан ШОК субъектілерінің өнім шығарылымы 68710,5 млрд. құрады.

1 сурет

**2023 жылғы қаңтар-желтоқсан ШОК субъектілері қызметінің
негізгі көрсеткіштерінің құрылымы**

пайызбен

Жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілерінің жалпы санында дара кәсіпкерлер үлесі 68,4%, шағын кәсіпкерліктегі заңды тұлғалар – 18%, шаруа немесе фермер қожалықтары – 13,5%, орта кәсіпкерліктегі заңды тұлғалар – 0,1%-ды құрады.

ШОК ұйымдық-құқықтық нысандар бөлінісінде

Ұйымдық-құқықтық нысандар бөлінісінде тіркелген субъектілердің көп санын дара кәсіпкерлер – 1,4 млн. бірлікті, одан жұмыс істеп тұрғандар 1,3 млн. бірлікті құрайды.

Жұмыспен қамтылғандар санының ең көбі шағын кәсіпкерлікке – 1,7 млн. адам және дара кәсіпкерлерге – 1,8 млн. бірлік келеді.

Шағын кәсіпкерліктің өнім шығарылымы 47,2 трлн. теңгені құрады, бұл барлық ШОК субъектілерінің жалпы өнім шығарылымынан 68,6% ды құрайды.

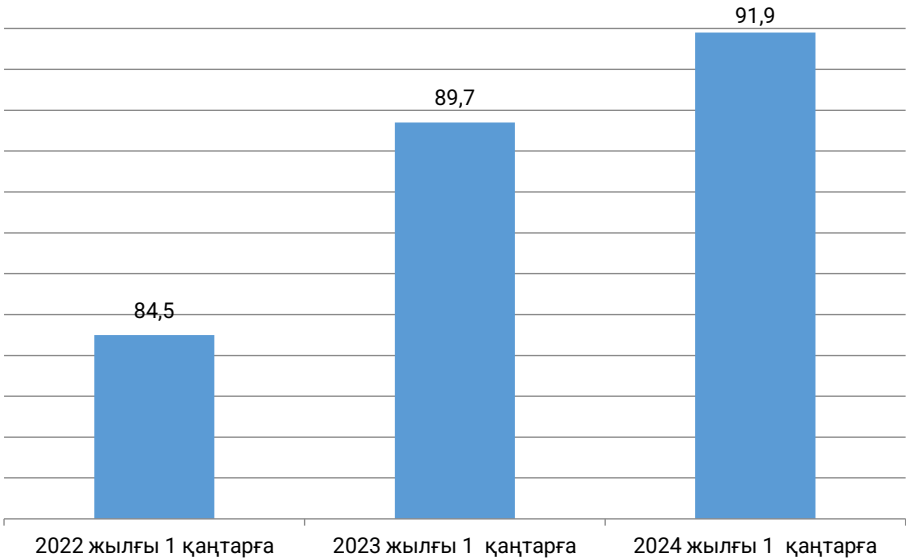
ШОК субъектілері қызметінің негізгі көрсеткіштері

	2024 жылғы 1 қаңтарға	2023 жылғы 1 қаңтарға
Шағын және орта кәсіпкерліктегі тіркелген субъектілер, бірлік	2 178 951	2 026 527
соның ішінде:		
шағын кәсіпкерліктің кәсіпорындары	456 655	438 403
орта кәсіпкерліктің кәсіпорындары	3 024	3 032
дара кәсіпкерлер	1 442 861	1 336 490
шаруа немесе фермер қожалықтары	276 411	248 602
Шағын және орта кәсіпкерліктегі жұмыс істеп тұрған субъектілер, бірлік	2 002 199	1 818 764
соның ішінде:		
шағын кәсіпкерліктің кәсіпорындары	360 268	340 584
орта кәсіпкерліктің кәсіпорындары	2 940	2 924
дара кәсіпкерлер	1 369 043	1 234 536
шаруа немесе фермер қожалықтары	269 948	240 720
Шағын және орта кәсіпкерліктегі жұмыспен қамтылғандар саны, адам	4 326 316	4 109 741
соның ішінде:		
шағын кәсіпкерліктің кәсіпорындары	1 772 925	1 728 767
орта кәсіпкерліктің кәсіпорындары	395 186	380 081
дара кәсіпкерлер	1 808 655	1 678 463
шаруа немесе фермер қожалықтары	349 550	322 430
Шағын және орта кәсіпкерліктегі өнім шығарылымы, млн. теңге	68 710 494	59 221 488
соның ішінде:		
шағын кәсіпкерліктің кәсіпорындары	47 162 247	42 069 312
орта кәсіпкерліктің кәсіпорындары	12 085 620	9 699 892
дара кәсіпкерлер	6 729 352	4 468 161
шаруа немесе фермер қожалықтары	2 733 275	2 984 133

Динамикалық кестелер:

Тіркелген ШОК субъектілерінің жалпы санында жұмыс істеп тұрғандардың үлесі

пайызбен

Тіркелген ШОК субъектілерінің жалпы санында жұмыс істеп тұрғандардың үлесі 91,9 % құрады, бұл өткен жылғы деңгейден 2,1 п.п. жоғары. Өңірлер бөлінісінде ең көп үлесі Түркістан (98,1%), Алматы (94,9%), Ұлытау (94,6%), Қостанай (94,5%) және Қызылорда (94,4%) облыстарында байқалады. Ең аз үлес Астана (89,2%) және Алматы (89,1%) қалаларында тіркелген.

ШОК субъектілері қызметінің негізгі көрсеткіштері

	2024 жылғы 1 қаңтарға	2023 жылғы 1 қаңтарға
--	-----------------------	-----------------------

	тіркелген ШОК субъектілерінің саны, бірлік	жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілер саны, бірлік	тіркелген ШОК субъектілерінің саны, бірлік	жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілер саны, бірлік
Қазақстан Республикасы	2 178 951	2 002 199	2 026 527	1 818 764
Абай	57 925	53 269	54 845	49 693
Ақмола	62 503	57 919	59 846	54 838
Ақтөбе	92 112	83 819	90 622	82 580
Алматы	141 877	134 628	126 343	116 585
Атырау	70 866	65 045	69 332	63 115
БатысҚазақстан	62 642	57 653	58 546	53 008
Жамбыл	118 621	106 779	106 194	92 572
Жетісу	63 584	58 914	59 523	53 600
Қарағанды	109 615	99 190	104 175	93 086
Қостанай	67 997	64 286	65 125	61 133
Қызылорда	71 147	67 180	71 823	67 145
Маңғыстау	84 971	79 742	81 619	75 341
Павлодар	60 689	54 578	58 274	52 084
СолтүстікҚазақстан	37 977	34 891	36 305	33 066
Түркістан	210 898	206 855	188 186	184 579
Ұлытау	19 858	18 791	18 760	17 413
ШығысҚазақстан	69 702	62 616	68 753	61 475
Астанақаласы	254 999	227 386	232 081	204 308
Алматы қаласы	381 950	340 132	353 766	292 734
Шымкент қаласы	139 018	128 526	122 409	110 409
	2024 жылғы 1 қаңтарға	2023 жылғы қаңтар-желтоқсан	2022 жылғы 1 қаңтарға	2022 жылғы қаңтар-желтоқсан
	ШОК жұмыспен қамтылғандар саны, адам	ШОК субъектілерінің өнім шығарылымы, млн. теңге	ШОК жұмыспен қамтылғандар саны, адам	ШОК субъектілерінің өнім шығарылымы, млн. теңге
Қазақстан Республикасы	4 326 316	68 710 494	4 109 741	59 221 488
Абай	105 110	1 010 989	99 473	653 473
Ақмола	142 704	1 597 664	140 914	1 589 934
Ақтөбе	179 474	2 268 851	181 968	1 774 299
Алматы	244 804	3 623 619	223 516	2 834 846
Атырау	148 051	5 064 605	152 405	6 231 472
БатысҚазақстан	125 446	2 318 951	122 440	2 271 359
Жамбыл	169 495	1 266 445	151 884	1 056 476
Жетісу	108 025	1 079 608	102 053	935 940
Қарағанды	243 800	2 719 175	232 552	2 414 804
Қостанай	163 725	2 076 276	166 315	2 138 576
Қызылорда	121 051	783 273	121 700	645 195
Маңғыстау	151 382	1 915 995	155 340	1 831 998
Павлодар	136 805	1 535 085	136 236	1 362 019
СолтүстікҚазақстан	105 713	992 156	106 426	1 315 747
Түркістан	287 375	1 867 417	263 611	1 429 254
Ұлытау	31 072	232 090	31 199	167 614
ШығысҚазақстан	164 169	1 711 604	157 970	1 409 365
Астанақаласы	515 502	14 720 400	489 593	11 422 861
Алматы қаласы	949 253	19 256 180	868 496	15 774 749
Шымкент қаласы	233 360	2 670 111	205 650	1 961 507

Динамикалық кестелер:

[Өңірлер бөлінісінде тіркелген ШОК субъектілерінің саны](#)

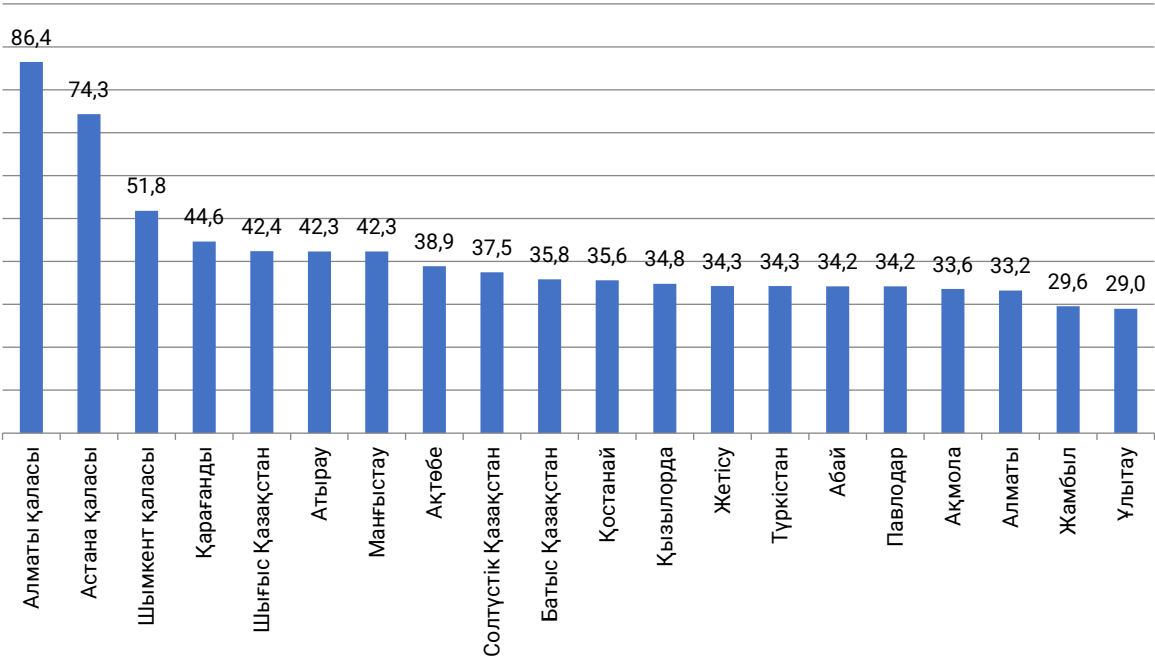
[Өңірлер бөлінісінде ШОК жұмыс істеп тұрған субъектілер саны](#)

[Өңірлер бөлінісінде ШОК жұмыспен қамтылғандар саны](#)

[Өңірлер бөлінісінде ШОК субъектілерінің өнім шығарылымы](#)

2023 жылғы қаңтар-желтоқсандағы экономикалық белсенді халықтағы ШОК-та жұмыспен қамтылғандар санының үлесі

пайызбен

ШОК саласына елдің экономикалық белсенді халқының жалпы санынан 45,6% келеді. Өңірлер бөлінісінде ең көп үлес Алматы және Астана қалаларында басым. Ең аз үлес Ұлытау облысында тіркелген.

ШОК экономикалық қызмет түрлері бөлінісінде

2024 жылғы 1 қаңтарда тіркелген ШОК субъектілерінің саны 2178,9мың бірлікті құрады және 2023 жылдың сәйкес күнімен (2026,5мың бірлік) салыстырғанда 7%-ға артты.

2024 жылғы 1 қаңтарда жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілерінің саны 2002,9 мың бірлікті құрады және 2022 жылдың сәйкес күнімен (1818,8мың бірлік) салыстырғанда 9,2%-ға артты.

2024 жылғы 1 қаңтарда ШОК-та жұмыспен қамтылғандар саны 4326 мың адамды құрады, бұл 5,3%-ға көп.

2023 жылғы қаңтар-желтоқсанда ШОК субъектілерінің өнім шығарылымы 68710,5млрд. теңгені құрады және 2022 жылдың өткен кезеңімен салыстырғанда салыстырмалы бағаларда 16%-ға артты.

Экономикалық қызмет түрлері бөлінісінде ШОК субъектілері қызметінің негізгі көрсеткіштері

	Тіркелген ШОК субъектілерінің саны, бірлік		Жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілерінің саны, бірлік		ШОК жұмыспен қамтылғандар саны, адам		ШОК субъектілерінің өнім шығарылымы, млн. теңге	
	2024 жылғы 1 қаңтарға	2023 жылғы 1 қаңтарға	2024 жылғы 1 қаңтарға	2023 жылғы 1 қаңтарға	2024 жылғы 1 қаңтарға	2023 жылғы 1 қаңтарға	2023 жылғы қаңтар-желтоқсан	2022 жылғы қаңтар-желтоқсан

					4 326				
Барлығы	2 178 951	2 026 527	2 002 199	1 818 764	316	4 109 741	68 710 494	59 221 488	
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	316 174	290 299	303 754	275 776	482 598	459 144	4 544 410	4 747 512	
Өнеркәсіп	133 259	114 464	121 674	101 576	443 828	425 003	14 801 050	12 415 717	
Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу	5 873	5 471	4 948	4 535	40 565	41 790	3 739 379	3 249 919	
Өңдеу өнеркәсібі	120 760	102 527	111 036	91 628	363 478	344 797	9 880 438	8 214 241	
Электр энергиясымен, газбен, бумен, ыстық сумен және ауаны кондициялаумен жабдықтау	2 306	2 214	1 971	1 828	17 293	17 021	912 132	738 596	
Сумен жабдықтау; қалдықтарды жинау, өңдеу және жою, ластануды жою бойынша қызмет	4 320	4 252	3 719	3 585	22 492	21 395	269 101	212 961	
Құрылыс	119 670	114 515	99 839	94 679	336 427	332 254	9 655 745	7 976 247	
Көтерме және бөлшек саудада сату; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу	782 368	711 925	717 701	638 128	1 322 721	1 238 249	16 758 355	16 886 625	
Көлік және жинақтау	100 164	96 473	90 708	85 484	217 022	204 880	4 595 622	3 523 749	
Тұру және тамақтану бойынша қызмет көрсету	53 353	51 663	48 921	46 194	148 843	145 364	1 503 628	1 184 503	
Ақпарат және байланыс	34 673	32 318	30 969	28 068	103 863	96 432	2 780 251	1 674 825	
Қаржы және сақтандыру қызметі	7 623	8 027	5 311	5 456	27 760	24 326	958 147	755 978	
Жылжымайтын мүлікпен операциялар	99 612	96 992	94 198	86 613	188 177	179 530	2 401 534	2 021 849	
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	63 000	63 725	55 197	54 572	172 845	166 122	3 123 186	2 415 762	
Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызмет	61 108	55 752	55 550	49 130	203 935	186 730	2 425 427	1 920 366	
Білім беру	43 015	38 077	40 107	34 673	154 829	143 824	729 391	520 725	
Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету	19 641	17 440	18 382	16 029	90 797	92 599	785 683	660 172	
Өнер, ойын-сауық және демалыс	19 300	17 962	17 437	15 603	38 633	36 648	1 640 626	1 126 174	
Көрсетілетін қызметтердің өзге де түрлерін ұсыну	325 991	316 895	302 451	286 783	394 038	378 636	2 007 439	1 391 284	

Динамикалық кестелер:

[ЭҚТ бөлінісінде тіркелген ШОК субъектілерінің саны](#)

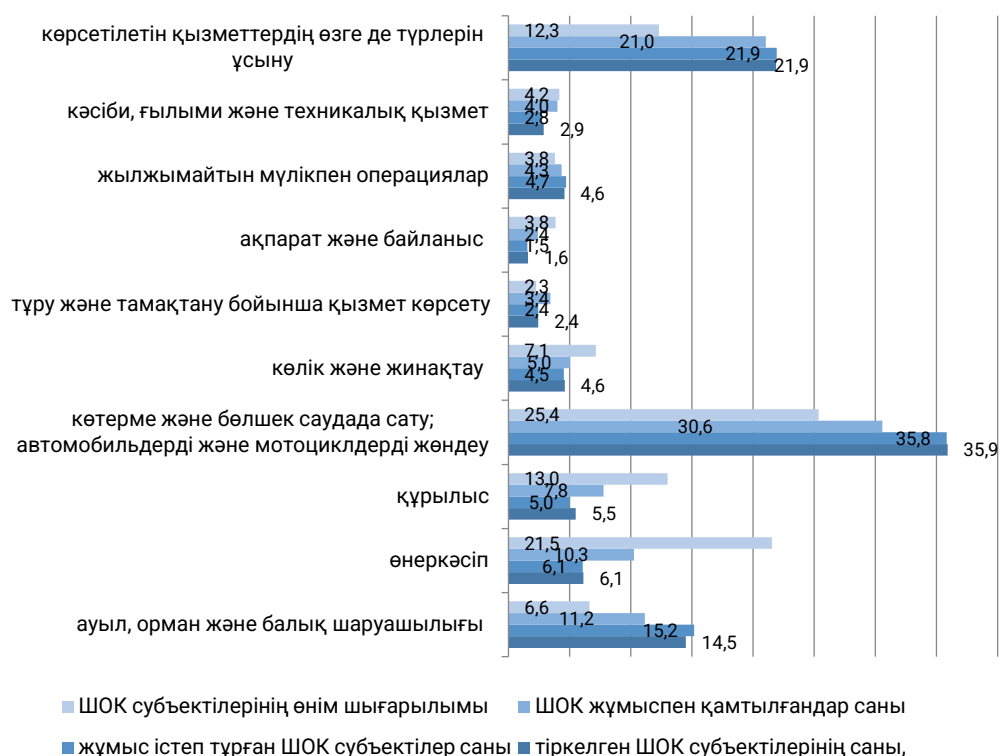
[ЭҚТ бөлінісінде жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілерінің саны](#)

[ЭҚТ бөлінісінде ШОК-та жұмыспен қамтылғандар саны](#)

[ЭҚТ бөлінісінде ШОК өнім шығарылымы](#)

4 сурет

2023 жылғы қаңтар-желтоқсандағы ЭҚТ бөлінісінде ШОК субъектілері қызметінің негізгі көрсеткіштерінің құрылымы

Субъектілер санының, жұмыспен қамтылғандар санының және өнім шығарылымының ең көпүлесі «Көтерме және бөлшек саудада сату; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу» саласында басым.

2. Ел экономикасына ШОК-тың үлесі

Республика бойынша 2023 жылғы қаңтар-қыркүйекте ресми статистикалық деректерге сәйкес ЖІӨ-де ШОК үлесі 36,5% құрады және өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 0,5 п.п. көбейді.

4 кесте

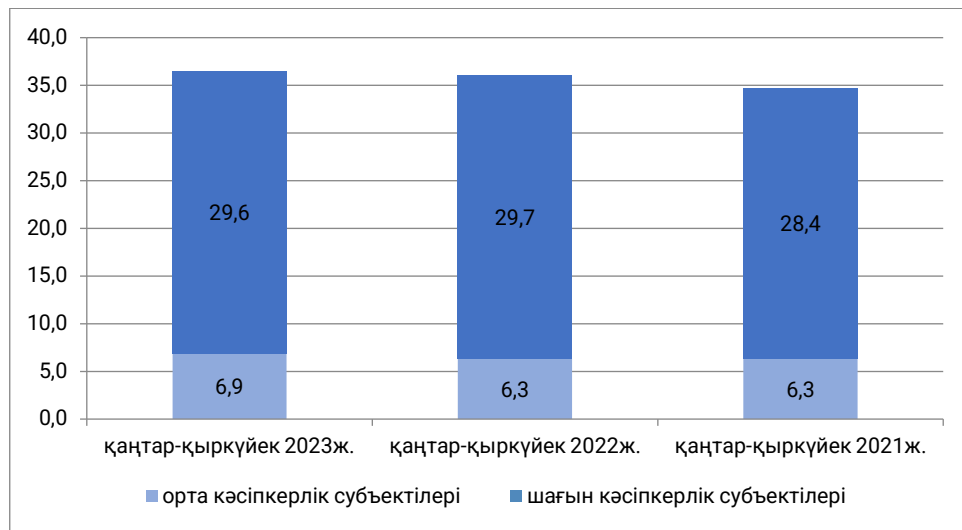
ЖІӨ-дегі (ЖӨӨ) ШОК үлесі*

	2023 жылғы қаңтар-қыркүйек		2022 жылғы қаңтар-қыркүйек	
	ШОК ЖҚҚ, млн. тг.	ЖІӨ-дегі үлесі (ЖӨӨ), пайызбен	ШОК ЖҚҚ, млн. тг.	ЖІӨ-дегі үлесі (ЖӨӨ), пайызбен
Қазақстан Республикасы	27 604 326,4	36,5	23 585 490,6	36,0
Абай	359 064,3	18,6	248 355,0	17,1
Ақмола	604 077,0	26,2	597 813,8	28,4
Ақтөбе	853 793,1	27,0	729 087,0	24,2
Алматы	1 462 649,7	47,3	1 155 864,9	45,5
Атырау	2 426 763,8	25,1	2 043 176,4	22,7
Батыс Қазақстан	1 005 860,7	33,2	930 725,8	32,4
Жамбыл	391 161,5	20,5	378 655,3	22,8
Жетісу	386 153,3	32,0	374 385,1	41,0
Қарағанды	1 010 493,8	19,7	871 305,2	18,3
Қостанай	772 107,7	28,5	826 314,3	31,9
Қызылорда	331 349,1	17,7	279 456,4	16,9
Маңғыстау	987 477,8	28,0	975 159,1	30,4
Павлодар	504 207,8	19,8	464 925,2	18,1
Солтүстік Қазақстан	390 037,6	25,4	520 576,3	36,3
Түркістан	568 706,2	21,1	527 941,1	23,6
Ұлытау	59 773,2	4,9	58 228,9	5,0
Шығыс Қазақстан	697 857,6	22,3	564 325,1	20,9
Астана қаласы	5 837 506,4	74,5	4 655 487,1	75,7
Алматы қаласы	7 751 580,8	53,1	6 525 835,6	57,5
Шымкент қаласы	1 203 705,0	49,2	857 873,0	40,7

Динамикалық кестелер:

[2022-2023 жж. ЖІӨ-дегі \(ЖӨӨ\) ШОК үлесі](#)

Шағын және орта кәсіпкерлік бөлінісінде ЖІӨ-дегі ШОК үлесі

Субъектілердің санаттарына бөлінісінде шағын кәсіпкерліктің үлесі 29,6%-ды және орта кәсіпкерліктің үлесі 6,9%-ды құрайды.

* - 2023 жылғы қаңтар-желтоқсандағы деректер 2024 жылдың 2 мамыр айында жарияланатын болады.

3. Глоссарий

Дара кәсіпкерлік Қазақстан Республикасы азаматтарының, оралмандардың таза табыс алуға бағытталған, жеке тұлғалардың меншігіне негізделген және жеке тұлғалардың атынан, олардың тәуекелі мен мүлктік жауапкершілігі үшін жүзеге асырылатын дербес, бастамашыл қызметі болып табылады.

Жеке кәсіпкерлікті жүзеге асыру ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлерді ауыл шаруашылығы өнімін өндіру үшін пайдаланумен, сондай-ақ осы өнімді қайта өңдеумен және өткізумен тығыз байланысты адамдардың еңбек бірлестігі шаруа немесе фермер қожалығы деп танылады.

Экономикалық қызмет түрі-жабдық, жұмыс күші, өндірістік процестер, ақпараттық желілер мен өнімдер біріктіріліп, біртекті өнімдердің (тауарлардың, қызметтердің) құрылуына әкелетін қызмет. Экономикалық қызмет түрі шығындармен, өндіріс процесімен және өндірілген өніммен сипатталады. Әрбір тіркелген шағын кәсіпкерлік субъектісіне қосылған құнның ең көп өсуін қамтамасыз ететін, яғни негізгі болып табылатын экономикалық қызмет түрі беріледі.

Өнім шығару - барлық шығарылған өнім мен көрсетілген қызметтердің өндірушінің бағасымен көрсетілетін құны.

4. Әдіснамалық түсіндірмелер

Шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне қызметі Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексімен регламенттелетін заңды тұлғалар, дара кәсіпкерлер және шаруа немесе фермер қожалықтары жатады.

Шағын кәсіпкерлік субъектілеріне заңды тұлға құрмаған дара кәсіпкерлер және жұмыскерлерінің жылдық орташа саны жүз адамнан аспайтын және жылдық орташа табысы республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарына қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің үш жүз мың еселенген мөлшерінен аспайтын кәсіпкерлікті жүзеге асыратын заңды тұлғалар жатады.

Орта кәсіпкерлік субъектілеріне шағын және ірі кәсіпкерлік субъектілеріне жатпайтын, кәсіпкерлікті жүзеге асыратын дара кәсіпкерлер мен заңды тұлғалар жатады.

5. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер

[Қазақстан Республикасындағы шағын және орта кәсіпкерлік \(электрондық кестелер\)](#)

6. Пайдалы сілтемелер

[Шағын және орта кәсіпкерлік көрсеткіштерін есептеу әдістемесі](#)

[Шағын және орта кәсіпкерлік, «Талдау» ақпараттық-талдау жүйесі](#)

Шығаруға жауапты:	Департамент директоры:	Орындаушы:	Мекенжай:
Ұлттық шоттар департаменті	Ә. Нақыпбеков Тел. +7 7172 749717	А. Курманбаева Тел. +7 7172 749814 E-mail: a.kurmanbaeva @aspire.gov.kz	010000, Астана қаласы Мәңгілік Ел даңғылы, 8 Министрліктер Үйі, 4-кіреберіс